

ACC. N:R M. 8509 : 1-16.

Landskap: *Halland* Upptecknat av: *Per Jansson*
 Härad: *Vähe* Adress:
 Socken: *Rännestöv m. fl.* Berättat av: *Per Hansson*
 Uppteckningsår: *1942* Född år *1856* i *Rännestöv*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör julfirandet: Sid.
 julhalm, julnek
 julbanader och
 julgran. 2.
 Fastlagsbullen 3.
 Vållandet av
 boskap inomhus 4.
 Hårsjuncning 5.
 Sägen om Trä-
 stenarna i Ysby 6.
 Jätteket mot
 Ysby kyrka 7.
 Vätterna 8.
 Rieckehästen 8.

L. u. F. 34.
H. G. 3.
H. G. 17.

L. u. F. 42

Ltn I: 1.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M. 8509 :/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Upplysningen rör En sägen om en Sid.

skändad kvinna 9.

Lägg sig i lagolyks 10.

Skymedel och versel 11.

Odens jakt 12.

Nattbrannen 12.

Gloron 13.

Sägen om troll 14.

Kyphogrim 15.

Yrby kyrkas älder 15.

Piskabloss 16.

Ums. k. 28.

L. u. F. 31.

H. G. 13.

ACC. NR. M. 8509: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julfirandet.

2

Julhalv tog man in, när man
ätit meaften julafton, ^{Den låg} till nyårs-
afton. Då vändes den. Julbonaders
had man på bjälkarns. Julnek
sättes till fåglarna, man tog vilken
vek som helst och satte stypp på en
stake. Julgran hade vi ej i vårt
hem och jag såg aldrig någon sådan.
Det är en ny sed.

ACC. N:R. M. 8509:3

Fartlagsbullar.

Fartlagsbullar bråd man på 1880-talet.
De kallades för "fartelagsbullar". De
voro bakade av vete mjöl. De sop-
pades i kokt mjölk och ätos
så tillsammans med mjölken. Det var
så maktigt, att man kunde inte
äta nycket.

Fartlagsbullar äter man också
nu för tiden.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

f.v.t. a.s.

ACC. N.R. M. 8509:4

Hällandet av boskap inomhus.

För hade man kalvar, får, smågri-
sar och höns ^{inne}. Hönsen hade sin bo-
gård tillräckligt spåle i förtugan.

Djur, som voro svaga, togs in för
att få bättre vård. För hade man
inte många höns och de fingo då vara
inne, så var det i mitt hem. Innan
tog man endast in djur om kalla
vintrar.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Abn. I:1

ACC. NR. M. 8509:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Majjungsning.

5

Majrisen sjungs den första maj.
En spelman helst fiolspelar hade
man med sig. På gårdarna fick
man ägg, ibland en helt kyck. Om
man ej fick ägg, blev man alltid
förhetad. Ibland gavs pengar t. ex.
50 öre på Ställena. De äggen och
pengarna gjordes gille. Dans hade
man då, men ^{festen} blev inte förrän
många dagar efter den första maj.

Sägen om Trästenarna i Ysley.

Starkoder bodde på Höfosteret. Han hade en fru, som han rövade. En gång, då han var borta, ty han var fjärrare, tog en annan hans fru. Starkoder kidnappade den främmande mannen i Söphuset med sin fru. Båda togo upp sina väjor och duellerad. Skidorn stulade med båda fölla. Ett par stenas uppsattes på platsen. Stenarna kallas Trästenarna.

6

2

ACC. N.R. M. 8509.7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Jättehest mot Ystby kyrka.

En par jätter skulle stå ned
Ystby kyrka och kastade stenar
mot den. Tvåstenarna äro de
stenar, som kastades mot kyrkan.
Jättarna träffade nämligen aldrig
kyrkan. Man säger Tvåstenarna
emedan det äro två stenar. Det synes
än det skulle vara flera stenar men
det finnes nu bara två.

ACC. N.R. M. 8509:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vätterna

Vätter tale man om för. Man skul-
le ej stå till vatten utom huset
för då skällade man dem. Det blev
olur, om vätterna skällades. Något
annat om vätterna sade man ej.

Räckhästen

Räckhästen har jag hört talas om.
Några barn pinga en gång se en
tröst vid en å. Då barnen satte
sig upp, blev trösten längre. Trösten
sökte sänka barnen i ån.

8

ACC. N.R. M. 8509: 9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

En sägen om en shendid kvinna.

En bräng och en prisa tjänte i
Engelholm på en gård. När de
kommo över Karl XV:s bra färd
kon av lasset. Hon stod där i
14 dagar eller tre veckor. Hon
kunde se och höra men ej kom-
ma därifrån. Sedan hon räddats
satt hon i vägnar. Hon skulle
vara från Husstöv. Hon var i ål-
der med berättarens fjäldra och
hennes son heter Peter Karlsson och
fadern Karl Krug.

ACC. N:R. M. 8509:10.

Lägga tij i dagstjus.

Tredje torsdagen i Tor skulle man
lägga tij i dagstjus. Det var en sam-
mat sed. Man skulle tänna över
sjuka om ej regeln följdes.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

f.v. b. K. L.

Skjddsmedel och varel.

En bräptidskväva skulle man ej
släcka en tält (en ljus), sedan man
tält deb, innan man lade sig,
då fick man släcka det. Gjord man
ej så, blev det dödsfall. Det var
slut än vid bak ha trollen tekor.

Stål hade man ibland på sig
för än skydda mot dälighet i jor-
den. En elsk person kunde sätta
dälighet i jorden och kom då en
annan person på en bäöver, fick
den däligheten; Stål i skorre var
emellertid skjddsmedel mot detta.

Odens jakt.

Odens jakt kallades för Odens
brorfa. Det var fötter, som skrek.

Nattrammen.

Nattrammen var en vidunder
eller ett spöelse. Men nattram-
men den kunde inte komma när-
mare marken än ot en bän öket.

Lär för kunde man för att flydda
sig, kasta sig på marken, då
nattrammen hörs. Den skram-
lade precis som en sammat
vagn.

ACC. N:R. M. 8509:13.

Glosan.

Glosan kallades för "gluggsoen".
Det var en spöke. Kom hon mel-
len benen på någon, klövdes hon.
"Gluggsoen" kunde förändra sin
storlek och bli oerhört stor. Hon
var viss i ryggen, så hon kunde
fläcka upp folk. När hon slut-
te ha något offer, t. v. de sista
skina på åkern kanner berättelsen
inte till.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13. —

ACC. N.R. M. 8509:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Sågen om tron.

En kvings bakade tilla en mor-
gon. En spöke - ett kon - stod
och gapa i dören. Gaket var
så stort som från traskeln och
upp så högt som dören var.
Det sade: Braj, braj, braj! tre gån-
ger. Det var bröd det ville ha.
Om hon bestade något till det-
känner jag ej till. Såger berättar
men det försvann i alla fall.
Det var (en strandväng eller) en
tron, trodde de.

ACC. N.R. M. 8509:15.

Kyrkogrim.

Kyrkogrim talade man om. En gång när man byggde en kyrka, blev en biffpojke lagd under kyrkan.

Upsykyrkas älter.

Upsy kyrka skall ha stått sedan syndafloden, brukar man säga.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15 —

f. v. b. 7. 9.

ACC. NR. M. 8509:16.

Påskabloss.

Påskabloss hade man förr. Daj hade gjort en risbunke och när den tändes stod några omkring den. Det var gott om påskabloss, så det var ej så många om varje påskabloss. Det var inga gillen efteråt var och en gick till sin, då elden var nedbränd.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16